

Людмила Черкес,
викладач вищої категорії, методист,
голова предметно-циклової комісії
хореографічних дисциплін КЗ
«Мелітопольське училище культури»
Запорізької обласної ради

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ У ВНЗ

Нині спостерігається зростання потреби в обдарованих, творчо налаштованих педагогах, які не тільки глибоко розуміють педагогічні завдання мистецтва в суспільстві, але й володіють необхідними професійними навичками роботи з творчим колективом. У світі нових завдань зростає роль вищих навчальних закладів, які готують керівників танцювальних колективів та викладачів хореографічних дисциплін. Від того, як будуть підготовлені випускники вузів до виконання своїх професійно-педагогічних обов'язків в роботі з хореографічним колективом, якими творчими та педагогічними теоріями і методами вони оволодіють в процесі навчання, залежатиме ефективність і якість навчального процесу в школах мистецтв, хореографічних школах, ансамблях і студіях. Тому, підготовка спеціаліста в системі вищої професійної освіти повинна бути орієнтована, насамперед, на формування і розвиток специфічних професійних компетенцій майбутнього керівника аматорського хореографічного колективу.

Повноцінне формування компетентностей можливе тільки за умови застосування компетентнісного підходу до навчання, під яким розуміється спрямованість всього освітнього процесу на формування і розвиток компетентностей особистості, вибір відповідного змісту навчання, його організації та способу оцінювання результатів і якості [1:22].

Зміст освіти може бути реалізований завдяки певним методам навчання. Серед них: пошукові та дослідницькі методи навчання, які передбачають самостійну активну діяльність студентів, залучення та розвиток їх творчого потенціалу, самостійне опрацювання додаткових джерел, розвиток комунікативних (особливо при роботі в групі) та організаційних умінь.

Вимоги сьогодення до спеціаліста з хореографії дуже високі. В нашій країні проходить багато різноманітних конкурсів, фестивалів з класичної, народної та сучасної хореографії, проводяться телевізійні танцювальні шоу-програми. Всі ці мистецькі проекти викликають зацікавленість молоді і бажання дітей займатись танцями. Тому перед педагогами постає важливе завдання – виховати сучасного, компетентного спеціаліста-хореографа, який здатний вирішувати різні творчі завдання.

Специфічні професійні компетенції педагога-хореографа, керівника творчого колективу незалежно від спеціальності поділяються на загальні та професійні компетенції. До загальних компетенцій відносяться компетенції, що торкаються питань організаційного, педагогічного, соціально-особистісного формування, отримання загальнонаукових знань. Від майбутнього фахівця вимагається також оволодіння комунікативно-інтерактивними компетенціями. До професійних компетенцій відносять навчально-тренувальну, постановочно-репетиційну та концертно-виконавську діяльність керівника хореографічного колективу з урахуванням його професійної та творчої специфіки роботи, що включає в себе інноваційні методи і технології з вивчення техніки, стилю, манери виконання основних елементів різних видів танцю: класичного, народно-сценічного, українського, історико-побутового, бального, модерн, джаз-танцю та інших сучасних напрямків [6].

Варто також звернути увагу на емоційну компетенцію майбутнього педагога-хореографа. Саме емоції, або емоційний інтелект, є найголовнішою характеристикою людської особистості, що дають можливість майбутньому педагогу змусити «працювати» їх на вирішення завдань, поставлених у процесі творчої діяльності в аматорському колективі. Зазначена компетенція проявляється в умінні керівника встановити емоційний контакт з усім творчим хореографічним колективом і з кожним окремим учасником, створити на заняттях атмосферу взаєморозуміння і довіри, вибрати відповідний тон і форму спілкування, керувати почуттями та думками учнів [4, с. 37]. Емоційний інтелект є компонентом психологічної компетентності фахівців з вищою освітою у сфері культури і мистецтва. Для підготовки педагога-хореографа це особливо важливо, тому що під «емоційним інтелектом» розуміються: здатність до самомотивації, стійкість до розчарувань, контроль над власними емоційними сплесками, вміння відмовитися від задоволень, регулювати настрої, здатність думати в складних ситуаціях, співпереживати, сподіватися. Ці компетенції дають змогу студентам в процесі навчання сформуванню професійну готовність до роботи з хореографічним колективом.

В сучасних умовах до особистості педагога висуваються нові вимоги, головною характеристикою якої повинні бути загальнолюдська культура і загальнолюдські цінності. Тому, поряд із професійним становленням і вдосконаленням, необхідне формування у сучасного фахівця соціокультурної компетентності. Важливим компонентом професійної освіти стає особиста культура випускника. Вища освіта перестає бути лише професійною, вона стає елементом загальної культури людини. Соціокультурна компетентність є невід'ємним атрибутом сучасної освіченої людини, а, отже, повинна виступати важливою складовою професійної підготовки майбутнього фахівця культури і

мистецтва [3, с.16]. Таким чином, опанування професійними компетенціями означає підготовку фахівця, здатного досліджувати й проектувати свою діяльність, думати і діяти в професійній сфері незалежно від чужої волі, обставин, самостійно здійснювати вибір і приймати відповідальні рішення, ставлячи цілі і виробляючи свої індивідуальні стратегії [5:51].

Хореографічне відділення Мелітопольського училища культури було засновано в 1967 році і завжди користувалось авторитетом. Серед випускників відділення Заслужені артисти України, Заслужені працівники культури України, артисти професійних танцювальних ансамблів, викладачі ВНЗ, керівники народних художніх хореографічних колективів. Багато випускників працюють в галузі хореографії в Україні і за її межами. На відділенні працюють п'ять досвідчених викладачів. Серед них – чотири випускники нашого училища різних років, які передають новим поколінням найкращі традиції, навчають любити свою професію. Викладачі хореографічного відділення займаються підготовкою кваліфікованих компетентних спеціалістів і вихованням всебічно-розвинених особистостей, здатних працювати в сучасних умовах.

На відділенні працюють творчі колективи: народний ансамбль танцю «Запорізькі обереги» (керівник– голова предметно-циклової комісії, викладач вищої категорії, методист Л.Черкес); народний ансамбль танцю «Червона калина» (керівник – викладач вищої категорії, методист М.А.Себестіянський; ансамбль сучасного танцю «Star light» (керівник – відмінник освіти України, викладач вищої О. А. Тарасова). Усі колективи беруть активну участь у культурно-мистецьких заходах училища, міста й області. Також вони є учасниками і переможцями різних міжнародних, всеукраїнських та обласних конкурсів з хореографії. Займаючись в ансамблях, студенти набувають досвід роботи з колективом, удосконалюють свої практичні навички і вміння, набуті в процесі вивчення дисциплін спеціального циклу, працюють над трюками, технічними прийомами, акторською майстерністю тощо.

Спираючись на галузеві стандарти вищої освіти і освітньо-кваліфікаційну характеристику молодшого спеціаліста – артиста балету, викладача початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, керівника аматорського хореографічного колективу (за видами мистецтв), та аналізуючи їх, можна зробити висновок: щоб досягти успіху в навчанні і стати професіоналом своєї справи студенти повинні багато працювати і над вивченням професійно-орієнтованих дисциплін, і над цілим рядом предметів, які формують загальнокультурну особистість, яка володіє соціально-особистісними, загальнонауковими, інструментальними, загально-професійними і спеціалізовано-професійними компетенціями.

Список використаних джерел

1. Болотов В. А. Компетентнісна модель: від ідеї до освітньої програми/ В. А. Болотов, В. В. Серієв// Педагогіка. – 2003. – № 10. – С.28 – 36.
2. Голдридж О. С. Методика роботи з хореографічним колективом / О. С. Голдридж. – Львів : Каменярь, 2002. – 64с.
3. Давидова В. Компетентнісний підхід до організації навчання та формування в молоді ключових компетентностей / В.Давидова // Освіта. Технікум. Коледжі. – 2007. – № 3 (18). – С. 11-12.
4. Зубатов С. Л. Методика роботи з хореографічним колективом./С. Л. Зубатов. – К. : Ін-т підвищення кваліфікації працівників культури,1997. – 100 с.
5. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи/ за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К. І. С., 2004. –112с.
6. Організація навчально-виховного процесу. З досвіду роботи ВНЗ I-II рівнів акредитації. – 2011. – Вип. 17